

NAROČNINA
 Celoletna\$2.—
 Polletna\$1.25
 Chicago celo leto \$2.50
 Inozemstvo\$3.00

SUBSCRIPTION
 One Year\$2.00
 Half Year\$1.25
 Chicago one Year\$2.50
 Europe\$3.00

EDINOST

OD BOJA DO ZMAGE

VINCIT OMNIA VERITAS

SI DEUS NOBISCUM QUIS CONTRA NOS

REV. KAZIMIR, O. F. M., 1852 W. 22nd St. Chicago, Ill. Telephone: Canal 98.

W. 22nd St. Chicago, Ill. Telephone: Canal 98.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVIČO

Sloga jači *Gesloga tlačí*

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO ILLINOIS, UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

VOLUME VI. LETO PETEK, 31. DECEMBRA 1920. ŠTEV. (NO.) 74.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burselson, Postmaster General.

Zadnje dejanje D'Annunzijeve komedije.

REKA SE BO UDALA. — D' ANNUNZIO UGNAN. — 400 MRTVIH D' ANNUNZIJEVI LEGIJONARJI SO NAPADLI JUGOSLOVANSKE ČETE. — D' ANNUNZIO JE KONČNO PR ZNAL RAPPALSKO POGODBO. — PREMIRJE SKLENJENO.

Vojvoda d' Aosta prosi reško prisodno, naj pripozna rapalsko pogodbo in se vda.

Milan, 29. dec. — Vojvoda d' Aosta iz italijanske kraljeve rodbine je prišel v Opatijo, da bi skušal privedi do sporazuma D' Annunzija in italijanske vladne čete. Tako pravi brzojavka, ki je dospela danes iz Opatije.

Paris, 29. dec. — Gabriele D' Annunzio se je odpovedal svojemu mestu v Reki. Pričakujejo, da se bo Reka z legijonarji vred vsak čas udala. Tako vsaj poroča brzojavka, ki je prišla danes dopoldne iz Milana.

D' Annunzio je prepustil svojo oblast občinskemu odboru, ki je na svojo lastno roko že začel pogajati se za premirje.

London, 29. dec. — Po brzojavnem poročilu je bilo v spopadih pri Reki štiristo mož ubitih in tisoč ranjenih. Boji so bili baže hujši, kakor so nam od začetka poročali. "Central News" poroča, da je general ravaglia, poveljnik italijanskih vladnih čet, ki oblegajo Reko, udril v mesto preteklo noč.

D' Annunzio je baže ranjen na glavi. — Najrej so poročali, da je ubit, nato, da je samo ranjen in sicer na roki, zdaj pa pravijo, da je ranjen na glavi. — D' Annunzio je najbrž tako zdrav, kakor še ni bil nikoli.

Jugoslavija je poslala Italiji protest, ker so D' Annunzijevi legijonarji streljali na jugoslovanske čete. Poveljnik jugoslovanske posadke se je ponudil, da hoče pregnati legijonarje iz otoka sv. Marka. Njegovo ponudbo so odklonili.

Vsako novo poročilo, ki ga prejmemo, nas bolj potrdi v našem prepričanju, da igrata Italija in D' Annunzio prav nesramno komedijo.

FORD ODSLOVIL 50.000 MOŽ.

Detroit, Mich., 30. dec. — Henry Ford je danes odslovil baje nad 50 tisoč delavcev iz svoje velike avtomobilске tovarne. Tovarna bo zaprta do 1. februarja prihodnjega leta 1921.

Ta novica je povzročila veliko senzacijo po celi Ameriki, ker avtomobilске tovarne so bile zadnje čase obložene z raznimi naročili do vrha. Vse kaže da se sedajna vlada bliža svojemu koncu. Ona se ne zmenj, kam plove naša industrija. — Toda delavstvo je oni faktor, ki mora prenašati posledice industrijskega poloma.

D' ANNUNZIO ZLETEL V ZRAK?!

Pa ne mislite, da je njegove "junške" ude raznesla kaka granata! V aeroplanu je odnesel svoje grešne kosti neznano kam. Jud bo dal eno kapljo krvi za koga, seve! On jo samo pije kakor pijavka. A če je kdaj kako pametno povedal, jo je pred svojim "junškim" begom, ko je dejal, da Italija ni vredna, da bi kdo za njo umrl. Najmanj tak "junak", kakor sem jaz, si je kajpada pri tem mislil. No, če Italija ni vredna krvi takega junaka, potem res ni enega ficka vredna.

NEDOSTOJNO OBNAŠANJE JAPONCEV.

San Francisco, Cal., 30. dec. — Prihajajo poročila, da se Japonci doma skrajno nedostojno obnašajo napram vsem Amerikancem. Veliko Amerikancev je že bilo prisiljenih zapustiti Japonsko vsled nastopa japonskih domačinov.

Predzadnji teden je neki Amerikaneec J. J. Pehlan, ki je po poklicu električni inženir in je v službi pri neki ameriški družbi na Japonskem, moral pobegniti iz Yokohame. Ljudstvo ga je začelo kamenjati in celo njegovi ženi niso prizanesli.

NESREČNA RUSIJA.

Nesrečna Rusija mora sama preboleti svojo bolezen. Wilsonova administracija je popolnoma izgubila upanje, da bi se dalo Rusiji na kak drug način pomagati, kakor samo na ta način, da se jo prepusti samo sebi in da se narod sam zave in se odloči za kakoršno koli obliko vlade hoče. Gotov je, da bode vzelo desetletja, da, morda celo stoletje, predno se bode mogel ta narod sam dvigniti.

HUĐOBIJE PO VELIKIH NAŠIH MESTIH NARAŠČAJO.

Vedno več in več se potika po mestnih ulicah raznih tatov in morilcev, ki se skušajo živeti na škodo poštenih in mirnih meščanov. Vedno več in več je tatvin in umorov in ropov. Celo pri belem dnevu že več ni človek varen, da ga kdo ne napade v kakem kotu in ne oropa. Da bi bilo meščanstvo vsaj za božične praznike varno, je ukazal policijski komisar mesta Chicago poloviti na sveti večer vse dvomljive kreature in jih pozapreti.

NAROČAJTE IN PRIPOROČAJTE LIST "EDINOST"!

NOVO LETO.

Kaj pomenja, ali bolje, kaj mora pomenjati novo leto za vsako človeško srce, za vsako človeško življenje?

Samo čas novih stremljenj, novih teženj, novih hrepenenj, pa tudi novega prizadevanja po napredku, novega koprnenja po novih ciljih, novih idealih samo čas novih poizkusov, novih načrtov, kako te ideale doseči, kako se tem ciljem bližati, kako jih dosežati.

Vemò sicer, da veliko teh svojih stremljenj ne bom dosegli, da se bo naše srce zagnalo za njimi zastoj, kakor vodeni val na breg, samo zato, da se bo moralo zopet nazaj umakniti v svojo staro strujo, toda zopet ne, da bi tam ostalo, temveč, da se bo samo prej ko prej z novo silo zagnalo nazaj za njimi.

Delo sladi življenje. Naloga življenja je mera cene življenja, pa tudi sreča in nesreča življenja.

Kolikor vzvišenejša je ta naloga življenja, katero imamo z njim, ali z drugim besedami, kolikor vzvišenejši so nameni, katerim posvetimo te stremljenje, ki je življenje, toliko vzvišenejša je potem naše življenje samo, toliko vzvišenejša je cena življenja samega.

Kaj je na pr. vredno življenje bogate milijonarke, ki se ziblje na zametastih blazinah s kakim neumnim kužetom ali mačko v naročju, katere ves cilj življenja je samo v modi, v zabavah, v razkošju? Pogine kot bi je ne bilo. Življenje ji je bilo brez ciljev in zgnilo ji bo brez sledu, kakor kaki živali...

Revna žena preprostega delavca živi tiho in mirno in nepoznano težko življenje v revni hišici v kakem predmestju. Številna je družinica, za katero se trudi in za katero živi in kateri je posvetila svoje življenje. Toda ni li vzvišeno njeno revno življenje, ker je posvečeno tako vzvišenemu namenu vzgojiti svoje otročiče in v njih dati človeški družbi vrednih udov in Bogu vrednih častilcev? — Sveta Monika je žive-la tiho življenje preproste Rimljanke in vendar kako veliko je bilo njeno življenje, ker je dala svetu velikega Avguština. — Marta Washington je bila preprosta žena. In vendar kakor vzvišeno je njeno življenje, ker je dala svetu Georgea Washingtona...!

Človek, hočeš li srečno novo leto 1921? Dobro! Posveti a velikim ciljem, velikim namenom, vzvišenim nalogam! Napolni teh 365 dni z vedno novim in novim stremljenjem za vzvišeni-mi cilji življenja, ki te jih učí tvoja vera, ki ti jih kaže veliki vodnik tvoj. Oni, ki ga čistiš, te dni v revnih jaslicah.

PRAZNOVANJE BOŽIČNIH PRAZNIKOV.

Lepi božični prazniki so zopet za nami. Po slovenskih naselbinah so jih povosodi kolikor mogoče sloves-

bil, je rekel žalostno veliki pogan-ski mislec, ko celi dan ni storil nič dobrega.

"Annum perdidit!" "Leto sem izgubil", boš moral reči tudi ti, ako boš ob sklepu tega novega leta gledal nazaj teh 365 dni, ki pa bodo ostali prazni dobrih del, pa naj ti je dal Stvarnik tudi zdravja, bogastva, vseh predpogojev zemске sreče. Manjkalo ti bo podlage sreče — stremljenja po sreči, stremljenja pa velikih ciljih.

Zato, ko vošči list "Edinost" svojim čitateljem srečno novo leto, želi ga v tem vzvišenem smislu. Želi prav resno, da bi slovenska ameriška srca iskala svoje sreče tam, kjer se v tem življenju edino najde, da bi se posvetila velikim in vzvišenim ciljem in idealom človeka vrednega življenja. Naš list ima velike cilje, za katere je bil ustanovljen in za katere trpi.

Brat, z njim za temi cilji! Pridruži se mu kot sodruznik, kot pomagač! Daj mu nekoliko svojih moralnih in finačnih sil, da jih bode zbral v velik, mogočen val ameriških Slovencev, ki se bo dvignil mogočno kolikor mogoče visoko proti skupni sreči, skupnemu blagostanju — nazaj proti Bogu!

no praznovali, kakor so nam že začela dohajati poročila od raznih krajev.

Tu pri nas v Chicagu smo jih praznovali kakor še malo kedaj. Cerkev je bila tako bogato okrašena z cveticami in lučkami, da smo bili vsi presenečeni. Zjutraj ob petih je bila prva sveta maša mesto polnočnice, katera v naši škofiji ni dovoljena.

Pred sveto mašo je prišlo veliko najmanjših šolskih deklic v belih oblačilih pred jaslice in so s spremljevanjem dveh citer, ki sta jih igrali deklici Mohar in Leben krasno pele "Sveta noč". Na to je bila slovesna sveta maša, s tremi duhovniki, katero je imel Rev. Dr. Hugo Bren OFM. Takoj za to sveto mašo sta bili še dve sveti maši. Druge tri svete maše so se začele ob sedmih in zadnje tri ob devetih. Velika sveta maša se nikdar ni bila tako lepa kakor letošnje leto. Cerkev je bila do zadnjega kottička napolnjena. Sveto mašo in pridigo je imel naš domači g. župnik. Cerkveni pevski zbor je pel težko Mašo z orkestrom. Bil je v resnici užitek poslušati te krasne glasove naših pevkin in pevcev skupaj z godbo in orgljami. Božična kolekta je do sedaj nad \$1600.00, tako velika, kakor še nikdar ni bila.

Enako smo lepo praznovali tudi praznik svetega Štefana, našega farnegega patrona. Velika sveta maša je bila zopet z orkestrom. Slovesno sveto mašo s tremi duhovniki je imel Rev. Jeronim Knoblehar OFM. in slavnostno pridigo. Enako lepo se je obnesla božičnica otrok, o kateri prihodnjic.

Vaši domači ne bodo imeli veselega novega leta.

Kako tudi, ko je v stari domovini tako neznosna draginja! Ves denar imajo verizniki v rokah, kmečki ljudje pa si niti nove obleke ne morejo omisliti. Edinole Vi jim lahko pomagate s tem, da jim pošljete primerno novoletno darilo.

Za ta slučaj pa si zapomnite, da Vam nihče ne bo poslal denarja v stari kraj ceneje, kakor mi. Mi Vam računamo cene istega dne, po prejmemo Vaš denar.

Sedanje cene za pošiljanje denarja v Jugoslavijo in zasedeno ozemlje so:

300 kron\$ 2.60	50 lir\$ 2.29
400 " 3.40	100 " 4.18
500 " 4.25	200 " 8.00
600 " 5.10	300 " 12.00
700 " 5.95	400 " 16.02
800 " 6.75	500 " 20.00
900 " 7.50	600 " 23.98
1000 " 8.25	700 " 28.06
5000 " 41.00	800 " 31.64
10000 " 81.00	900 " 35.22
		1000 " 39.00

Vsa pisma naslavlajte na: .. EDINOST 1849 West 22nd Street Chicago, Ill.

EDINOST.

Neodvisen dvotednik jugoslovanskih delavcev v Ameriki.

NASLOV:

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St. Telephone Canal 98. Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Weekly and Semi-Weekly in alternate Weeks by Slovenian Franciscan Fathers 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Socijalizem in vera.

Brezbožen, brezversk, da protiversk je socijalizem tudi v svojih zavednih privržencih. Ne pravimo zastoj zavednih. Kajti mi prav tako dobro vemo, kakor socijalistične korifeje, veličine, da ni vse zavedno socijalistično, kar koraka za rdečo zastavo. Socijalistični poslanec Grillenberger je ob neki priliki dejal: Tisoči in tisoči korakajo v spredu rdečih, ki si niso na jasnem, gaj hočejo, še manj pa kaj morajo. In sodrug dr. Vollmar je na berlinskem kongresu 1892. govoril: Če bi le one hoteli sprejeti mej se, ki naš program vsestransko poznajo, koliko bi jih morali odkloniti. (Mejklie: Cele množice.) Govornik na to: Morda večino. —

Da je mej temi nezavednimi, ki kakor nedolžni backi capljajo in meketajo za tistimi, ki nosijo zvonce, mnogo še kolikor toliko vernih, ne tajimo. Pa to niso, oziroma bolje še niso pravi socijalisti, ampak vajenci, na katere se pa tu ne oziramo. Mojstre hočemo slišati, ki so v svoji stroki doma.

Poslušajmo tedaj! Nemški socijalistični kolovodja Liebknecht se je prav po nemško, kratko in jasno izrazil: "Jaz sem ateist — brezbožnež". Anglež Blatchford, tudi eden višjih, je podal sledeče veroizpovedanje, oziroma veroodpovedanje: "Jaz ne verjamem, da bi bilo krščanstvo, budizem, judaizem, mohamedanizem resnica! Jaz ne verujem, da je kateri izmed njih res potreben! Ne verujem, da bi kateri izmed njih mogel dati pravo popolno merilo za življenje, pospeševati popolno življenje! Jaz tajim bivanje nebeškega očeta. Jaz zanikam vspešnost molitve! Zanikam previdnost božjo! Tajim resničnost starega in novega testamenta! Ne verujem v čudeže! Ne verujem v božanstvo Kristusovo, odrešenje, njegovo vstajenje od mrtvih! Tajim, da bi ljubezen ali pomoč ali posredovanje kakega Kristusa, Bude ali Mohameda ali Marije bilo človeku v kako korist! Tajim, da bi bila nebesa; preziram misel, da je pekel!"

Kaj pravite k temu, rdeči gospodje? Morda mi boste rekli: Take in podobne izjave naših častitih starin, so v popolnem soglasju z našim programom. Socijalizem pušča svojim članom v verskem oziru popolno svobodo. Če je kdo babjek in petičen obenem, lahko prestopi v turško vero, kjer jih bo imel, če bo hotel, cel hlev, kakor ovac. Če ni prevelik prijatelj svinjske pečenke in kranskih klobas, si lahko izbere judovstvo. Če ne cuka prerad "munšajna", prestopi lahko v metodistovsko. Če ima pa rad na vse strani proste roke, pa v nobeno, kar je zdaj še najmodernejša. Nazadnje, če ima že res tako temeljito pokvarjen okus, tudi v katoliško. Kratko, to je njegova zasebna reč. Navedena sta se tedaj poslužila le svoje programme prostosti v tem oziru, drugera nič. In to je all right.

Pred vsem častitamo socijalistom k tako imenitni in pisani družbi. Da pa ne bodo mislili, da so se otrsli našega nerganja in rešili svoj program protiverskih teženj, ki mu jih podtikamo mi, naj nas še malo poslušajo. Mi ne trdimo samo, da so posamezni socijalisti brez vere in proti veri, ampak trdimo, da je socijalizem po svojem prav pojmovanem duhu brez in protiverski. Naslonimo se zopet na stebre socijalizma in poslušajmo!

Socijalistični papež Bebel je dejal l. 1881. v nemškem državnem zboru mej drugim: "Socijalni demokratizem je po svojem bistvu brezbožen". Isti se je ob neki drugi priliki izrazil: "Krščanstvo in socijalizem sta si kakor ogenj in voda". Socijalist Schall je rekel na nekem shodu sodrugov v Stuttgartu: "Po našem mnenju je Bog največje zlo sveta, zato smo z njim v vojnem stanju". Marx, tudi bivši socijalistični papež, je priznal: "Socijalna demokracija skuša z vsemi razpoložljivimi sredstvi človekovo vest oprosti verskega strašila". Že imenopana socijalistična veličina Liebknecht podobno: "Naša dolžnost kot socijalistov je izkoreniti pero v Boga z vsemi našimi silami. Ne zasluži imena socijalist, kdor se popolnoma ne posveti razširjanju brezboštva". Istotako Herve: "Neobhodno potrebno je, da zlomimo vse verske ideje, katoliške, protestantovske, judovske, če hočemo izpeljati cel svoj program". Newyorško socijalistično glasilo "Volkszeitung" je pisalo: "Socijalizem in vera v Boga, kakor jo uči krščanstvo in njegovi privrženci, sta nezdržljiva pojma. Socijalizem nima nikakega pomena, ako ni brezbožen". Jož. Leatham je dejal ob neki priliki: "V tem trenutku se ne morem spominjati, da bi vedel samo za en slučaj, da bi bil kdo ob enem resen, inteligentni socijalist in veren kristjan". Zato so španski sodrugji na svojem kongresu v Madridu 21. sept. 1899. sklenili, brezpogojno vsakega vreči iz svoje srede, ki bi podpiral kako vero.

V očigled tem vendar preočitnim dokazom socijalističnega brez in protiverstva, se je nekaterim, ki so ohranili še nekaj naravne močatosti, že prenesamo zdelo, še nadalje ljudi "farbati", da socijalizem ni brez in protiveren, zato so protestirali proti tej hinavščini. "Kolikokrat vidimo", piše John Spargo, "da se v našem lastnem tisku povdarja, češ, da so etični nauki in socijalizem istovetni. To ni res! Mi sami tega ne verjamemo v nobenem slučaju! Mi to ponavljamo, ker se dopade suženjskim naravam sveta. Na tej podlagi je seveda lažje delati, kot pa če pravimo, kar vsi čutimo, da je res, namreč, da je socijalizem: kot etična razlaga življenja daleč oddaljen od krščanstva. . . Pokristjanjen socijalist bi ne bil več mož". Zato so inteligentnejši socijalistični vodje, ki vedo, kaj hočejo in kaj morajo, na zaupnih strankinih sestankih že ponovno predlagali, naj bi se točka: Vera je zasebna stvar, črtala iz strankinega programa, da se ta zavaruje pred upravičenim očitkom hinavščine. Propadli so! Sodrugi-priganjači so jih prekričali. Potje pa vi agitirali, so vpili, boste videli, kako se brez tega orožja za stranko dela! Na kmetih smo tepeni in ven vrženi, če ne pridemo s križem v roki. Tako je ostalo pri stari hinavščini do danes.

Rdeči gospodje! Ali ni to malce drugačna "viža", kakor jo gode vaša lajna? Kaj pravite na to: Sem li trdil preveč, ko sem dejal, da je socijalizem v svojem bistvu brezbožen in brezversk, brezbožen, brez in protiversk tudi v svojih zavednih privržencih. Ex ore vestro vos iudicavimus et condemnavimus, iz vaših, oz. vaših voditeljev ust, smo vas sodili in obsodili. Zdaj nam pa dovolite le še eno vprašanje! Ali vi veste, da ljudstvo s tem, ko trdite, da socijalizem ni proti veri, grdo "farbate", ali ne veste? Če ne veste, pomilujemo ljudstvo, ker hodi v šolo k še nevednim "lerpobom" rdečega socijalizma. Če pa veste, potem najgrši pfuj vaši hinavščini!

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

Chicago, Ill. — Dragi Slovenci! Vse svoje rojake v Chicagi zahvaljujem za naročila in želim vsem skupaj srečno in veselo novo leto 1921! Nadalje prosim vse Slovence: podpirajte svoje lastne rojake, kakor to delajo drugi narodi! Pogledajte Poljake, Čehe, Nemce, kako gredo eden drugemu na roke, Slovenci smo pa ravno tako eden proti drugemu, kakor pes in mačka. Eden bi najrajši vtopil drugega v žlici vode. Po tej poti, dragi Slovenci, ne bomo prišli nikamor. Dajmo se toraj združiti! Kolikor prej to storimo, toliko boljše bo. Prokurci, opustite vendar svojo nesložnost! Ali ni to grdo, da se ljudje iz istega kraja pobijajo mej seboj pri enem človeku ter njemu škodo delajo, sami sebi pa še najbolj. Zdaj ne spoznate tega, da škodite sami sebi, pa prišla bo ura, ko boste to spoznali. Pobratimo se in držimo skupaj, pa bo prav ne samo za enega, temveč za vse!

Za novo leto Vam poklanjam dve pesmi v našem prekmurskem narječju. Prva se glasi:

Kristjani, ne zamerte,
či kaj mudimo Vas!
Le čujte ino verte
Vi naše pesmi glas!

Za sveto novo leto
Vam ščemo spevati,
naj bo Vam vsem začnjeno
v imeni Jezusi!

To staro leto mine,
pa novo začne se.
Naj vsaki se spomeni,
kak nje doživo je.

Že lejko eto leto
za nas to zadnje bo.
Li začnimo se verno
skrbeti za nebo.

Kelko nam je ljudi
v tom leti vzela smrt
pa lejko, de nam tudi
v tom leti grob odprt.

Tak hvalo dajmo Bogi
mi Oci večnoma,
daj smo še doživeli
tej svetih novih dni.

Če Vam ta ugaja, Vam bo prihodnja še bolj:

Predragi lubleni pošteni ljudje, zdaj naj se prebudi Vaše srce, da bote poslušali svete reči, štere veselo Vam spevljemo mi od Jezusa, štiri narodo se nam pri Betlehem varaši v štalici tam. Med juncom šomarom to dete leži, od rojstva že svojega zimo trpi. Pa itak to dete ma mili pogled, Jezus za grešnike z neba je vzet, da grehe vse naše odpusto nam bo, po smrti pa vzel nas v sveto nebo.

Vaš vdani prijatelj
Andrew Glavach.

Bridgeport, Ohio. — Cenjeni g. prednik: — Po Money Ordru Vam pošiljam \$5.00 za podporo Vaših listov, ker me jako veseli, da so v tem letu tako napredovali, dasiravno so morali prestati veliko boja. Številni naročnikov se je v tem letu zvišalo bolj, kakor kdaj prej. Upam, da se bo to število v prihodnjem letu še podvojilo, saj so listi tako lepo urejeni, da jih je res veselje čitati. "Edinost" nam prinaša veliko poučnih stvari. Meni zelo ugaja "Ameriška Slovenka", kjer so tako lepi članki in dopisi od naših žena. Tako je prav! Le pero v roke, katere ste zmogla za to in dajte nam lepih naukov, saj smo jih več ali

manj potrebne vse! Zelo primerno je da se tiska za mladino nekaj v angleščini. Marsikdo, ki prej lista še pogledal ni, ga zdaj rad vzame v roke, ker vidi, da je nekaj pisanega tudi v angleščini. List ga začne zanimati in tako se priuči še slovenščine.

Ravnatoko nam je priljubljena "Ave Maria" in "Glasnik". Kako prijetno je, čitati jih. Tudi jaz sem teh misli, da bi bila silno potrebna konvencija našega ženstva glede razširjanja dobrih katoliških listov. Bog dalj, da bi se to uresničilo!

Naj še omenim, da imamo v tukajšni naselbini Blacin novo cerkev, ki še ni popolnoma dodelana, vendar smo imeli na sveti dan že mašo notri. Prej so morali ljudje dve uri daleč hoditi v cerkev. Zato je bilo res treba napraviti novo cerkev in šolo, da se ne bi naseljenci popolnoma odtujili veri. Med njimi je tudi nekaj Slovencev, ki so zelo veseli, da bodo imeli zdaj priliko iti večkrat k sv. maši in da bodo imeli njihovi otroci tudi kaj verskega pouka. Nova cerkev se imenuje cerkev vseh svetnikov. H koncu Vam voščim srečno in veselo novo leto ter Vam želim veliko novih naročnikov. Da binas skoraj razveselili z vsakdanjo izdajo "Edinosti!"

Marija Hoge.

Pa recite, da se ne godijo čudeži pri nas v Chicagi! Društvo sv. Stefana, ki je bilo celo lansko kegljaško sezono zadnje, je minul teden izvojevalo prvenstvo! Upamo, da ga bo obdržalo! Kegljali so pa takole:

DANICA.		
J. Gradishar	199	
F. Bicek	139	168
M. Koscak	133	95 141
A. Rovtar	145	137 159
		4777 371 468

Y. M. C.		
J. Koscak	164	150 169
F. Merlak	159	195 113
J. Merlak	176	149 167
		499 494 449

Društvo Sv. Stefana.		
J. Petrovic	148	145

VAŠA OBLEKA

bo zgledala kot nova ako jo prinese te nam čistiti, barvati ali popraviti. Mi tudi Vašo staro obleko prenarame dimo po novi modi.

FRANK'S DRY CLEANING CO.

Telefon: Central in Rosedale 5694

Delavnica in urad
1361 EAST 55th ST.
nasproti Lake Shore Banke.
COLLINWOOD — PODRUŽNICA
15513 WATERLOO RD.

JAVNA ZAHVALA! Cenjeni g. J. Wahčić: — Jaz sem rabila Vašo hvale vredno ALPENTINKTURO za lase za katero se Vam najlepše zahvalim, lasje so mi takoj prenehali spadati in so mi gosti dolgi in krasno narasti, želim Vas priporočati vsakemu, kateri bo v taki potrebi ko sem bila jaz, da nisem rabila Vaše tinkture bi vse lase zgubila, zatoraj se Vam še enkrat lepo zahvalim, Vaša rojakinja.

Mrs. Anna Beketich, 314 Second Ave. Johnstown, Pa. Alpenpomada za moške brke in brado. Bruslaintinktura za sive lase od katere postanejo moškimi in ženam popolnoma naravno lasje kakor v ste v mladosti imeli. Wahčić Fluid ozdravi vsaki najstariji Revmatizem, kostobol, Rane, opekline, bole, turove, kraste, grinte in lišaje, potne noge, kurje očesa, bradavice, debelo kožo na nogah in ozebljine, vse tej boleznini se v 3 dneh popolnoma ozdravi.

Pišite takoj po cenik in krasni žepni KOLEDAR za leto 1920 pošljem popolnoma zastoj.

JAKOB WAHCIC
6702 Bonna Ave N. E
Cleveland, O.

Handicap	125		
F. Kosmach	179	171	203
J. Korenchan	148	184	200
		452	503 548

ST. GEORGES.

F. Grill	199	158	130
F. Banich	167	140	108
A. Gregorich	136	149	113
		502	447 351

ST. GEORGE.

A. Glavach	171	111	83
F. Banich	132	160	90
A. Gregorich	149	160	150
		452	431 323

Mlad, kl.

J. Koscak	102	185	154
J. Merlak	119	130	162
F. Merlak	165	132	155
		385	442 471

DANICA.

M. Koscak	139	127	164
F. Bicek	147	164	221
A. Rovtor	159	243	216
		445	534 601

Društva sv. Stefana.

J. Beribak	186	150	
J. Petrovic			170
F. Kosmach	155	139	211
J. orenchan	155	139	211
		501	471 566

V časopisu berete dosti o znižanju cen blaga. Toda navadno samo med uredniškimi novicami. Če pa pogledata v oglase, pa vseh teh novic nič ne opazite.

ŠIRITE LIST "EDINOST".

SLAVNEMU OBČINSTVU naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinove cevi, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v plumbarsko stroko. — Pred vsem si zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljša in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebeno na:

JAMES A. JANDOS,
2042 W. 22nd St, near Hoyne Ave., Chicago, Ill.
Tel.: Canal 4108

Če ste varčni pri eni stvari zakaj niste pri drugi?

— Slovencem v Chicagi naznanjam, da izvršujem vsa čevljarska dela najboljša in najhitrejša. Sedaj ko je neznosna draginja, si veliko prihranite, če daste svoje čevlje popraviti. Zalegli Vam bodo kot novi, poleg tega pa ostane Vam v žepu nekaj dolarjev. Moje delo je izvršeno z najboljšimi stroji in je nad vse trpežno. — Poskusite in prepričajte se sami!

Prodajam tudi trakove za čevlje, kakor tudi razne kreme za čiščenje čevljev.

Za vse se Vam priporočam
J. ADAMS,
1845 W. 22nd St., Chicago.

Novice iz Jugoslavije.

VELIKE TATVINE NA LJUBLJANSKI GLAVNI POŠTI.

Prve dni decembra so v Ljubljani aretirali 7 poštinskih uradnikov, ker se je dognalo, da so kradli denarna pisma, ki so prišla iz Amerike. Policija je izročila vseh sedem defraudantov v zapore deželnega sodišča. Preiskava se bo proti družbi elegantnih defraudantov zelo vlekla, ker bo šlo za to, da se ugotovi škoda, kar bo zelo težavno, ker se bo poizvedovalo tudi v Ameriki. Bajgre za milijonski poneverbo. K referentu na ljubljanski policijski g. reviznemu nadzorniku Habetu prihajajo zdaj stranke iz Ljubljane in tudi z dežele, katerim so njihovi sodniki pisali, da so jim poslali dolarje, toda dobili jih niso. So to navadno zelo revni ljudje, katerim se bere beda in revščina na obrazu. Z ukradenim denarjem, namenjenim revežem, so se pa veselili mladi, lahkomišljeni lahkoživci. Če tudi je imel zdaj zaprti defraudant aspirant Alojzij Arzelini vsled svojih tatvin dolarjev veliko denarja, je le ostal dolžan svoji gospodinjici na Vinici, kjer je služil na pošti 3 mesece, na hrani in stanovanju 325 kron.

Na pošti je vse razburjeno, ker se preiskave še vedno nadaljujejo. To se je zelo poznalo včeraj, v soboto, ker se je ljubljanska dostavljalska služba zamudila za celo uro. V petek je g. revizni nadzornik Habe odredil aretacijo nekega oficijala računskega oddelka, ker se neki spis ni ujema, toda ugotovilo se še ni, če je šlo za pomoto ali — za uradno poneverbo.

Vsled škandala na pošti so zelo

znevolenjeni posebno visoki uradniški krogi, posebno pa sodnijski, kateri ne morejo umevati, zakaj so nadzorovalni organi ekspedita na ljubljanski glavni pošti trpeli, da so prihajali mladi ljudje pijani v uradu in ker so se tako ponižali, da so celo, izvzemši dveh gospodov nadzorovalnih uradnikov, katerih so se defraudanti bali, pili z njim v uradu na njihov račun.

Poizvedbe, policijske in disciplinarne, se na ljubljanski glavni pošti nadaljujejo. Javnost najodločneje

KAKO BOMO ZAČELI NOVO LETO.

Kdor novo leto dobro začne, ga bo tudi dobro končal. Zdravje je prvi predpogoj vsega uspeha, zato ne morete novega leta začeti bolje, kakor če greste k vašemu društvu in kupite "Trinerjevo grenko vino". Kako je to vino uspešno je ravnokar zadostno popisal Mr. Michael Ferezan v svojem pismu, ki nam ga je poslal iz Zelenople, Pa., dne 13. dec. 1920: "Naša hiša je bila večna bolnišnica dokler nisem pred dvema letoma naročil Triner's Bitter Wine in Triner's Bitter Tonic. Ti dve zdravili sta naenkrat vse spremenili. Moja žena, ki je tehtala 1. 1918 120 funtov, tehta danes 170 funtov; ravnokar sem tudi jaz pri najboljšem zdravju in humorju. Tek imam vedno prav izvrsten. Zato se Vam iskreno zahvaljujem za Vaša zdravila". — Ma! besed sicer, pa so resnične in veliko povedo. Seveda, dobiti morate pristno Triner's Bitter Wine, ker če dobite samo ponarejeno, ogoljufate sami sebe. — Joseph Triner Company, 1333-45 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

zahteva, da se na glavni pošti upostavi z železno roko red, da bo moglo občinstvo zopet zaupati tako važni korporaciji, kakoršna je pošta.

"Čarovnici". — K posestnici Antohiji Pavčnik v Lešnikovem vrhu pri Ptujtu sta prišli dve nepoznani ženski, kateri sta se izdajali kot čarovnici. Rekli sta, da bosta s črno umetnostjo pomagali bolnemu možu in zahtevali reči v vrednosti 2122 kron, ki da jih bosta pri "copranju" potrebovali in da jih bosta vrnili drugi dan, kar sta pa pozabili storiti. Na isti način sta coprnici ogoljufali Marijo Šeraga v Ivanjkovcih za 670 kron. Prva "coprnica" je stara 40 let, srednjevelika, širokega temnega obraza in črnih las, oblečena kmetsko; druga je 50 let velika, močna, podolgastega temnega obraza.

Griža je v zadnjem času pobrala veliko ljudi po Sloveniji. Razen nje so se pojavile v večjem obsegu škrlatica, davica in trebušni tifus.

Velik požar v Dolini pri Trziču je pred kratkim uničil veliko žago barona Borna. Ogenj je izbruhnil po noči. Uničeni so vsi dragoceni stroji in precej lesa. Škodo cenijo na več milijonov. Zavarovan je bila žaga za nizko vsoto. Več delavk bo najbrž izgubilo delo, katero so imele

FRANK SEDLAK'S SONS

Izvršujemo
VSA ZIDARSKA DELA.

Kadar mislite graditi svoje domove ali kako drugo poslopje, obrnite se na nas, da Vam damo svoj nasvet.

2448 South Lawndale Ave.,
CHICAGO, ILL.

Phone: Lawndale 250.

PO ZNIŽANI CENI!

Pridite in izberite si izmed 2500 hlač ki jih imam v moji zalogi. Kupite si lahko praznične hlace ali pa za delo. Istotako imam bogato zalogo moških oblek, volnenih srajc za praznike in delavnik. Pri meni dobite tudi najboljše volnene zimske jopiče (sweaters). Vse dajem po znižani ceni!

Za vse se Vam priporočam

JOSEPH FRANEK

1748-1751 W. 18th St.
Chicago, Ill.

prej na žagi.

Morilec lastne matere. Rajko Hrastnik, 18 letni sin železničarja, je po noči ubil v Postojni svojo mater, jo zakopal v seno in nato neznan kam pobegnil. Domneva se, da je krenil v Jugoslavijo.

VINKO ARBANAS CVETLIČAR IN PRODAJALEC

vsakovrstnih

CVETLIC IN ROŽ.

Izvršujem vsakovrstne pogrebne vence. Pri meni dobite najlepše šopke za ženitovanje in druge slavnostne priredbe. Priporočam se Slovencem, kakor tudi vsem Hrvatom in Slovanom v Chicagi in okolici.
1320 West 18th St., Chicago, Ill.
Phone: Canal 4340.

SLOVENSKI TRGOVCI, OGLAŠAJTE SVOJA PODJETJA V LISTU "EDINOST".

Telefon: Canal 6319.

MATH KREMESEC

mesar

Priporoča Slovincem in Hrvatom mojo dobro in okusno mesnico.

Vsaki dan sveže meso, kakor tudi

— prave kranjske klobase — doma delane vedno na razpolago.

1912 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Pozor!

Pozor!

—Ako želite dobrih in trpežnih oblek, površnih sukenj, klobukov, srajc, spodnjih oblačil itd., potem pridite k nam, kjer boste najboljše postreženi v vsakem oziru.

Naše geslo je:

"Enake, poštene in zmerne cene vsem."

JELINEK & MAYER, lastnika

Corner Blue Island Ave., and 18th Street.

Pozor!

— Kadar potrebujete raznega pohištva, obnite se na mene. V zalogi imam najfinejše postelje in modroce, raznovrstne peči za plin, olje in premog. Prodajam tudi vsakovrstno orodje za vse rokodelske stroke. Ravno tako imam v zalogi tudi vse avtomobilske potrebščine, kakor tudi vse potrebne predmete za napeljavo elektrike. Svoje blago razpošiljam po celi Ameriki. Pišite še danes po naš cenik!

A. M. KAPSA

(General Hardware store)

2000 - 2004 Blu Island Ave
Cor. 20th St.
CHICAGO, ILL.

POKLICITE NAS!

Kadar potrebujete Avtomobile za poroke, krstinje, kakor tudi pogrebne sprevode.

V enakih slučajih se uljudno priporočam vsem Slovincem.

ANDREW GLAVACH

1828 West 22nd Street
Chicago, Ill.

"Kadar pokličete na telefon, rabi-
te vedno številko Canal 589g."

BENJ. BASKERVILLE, D. D.S. Zobozdravnik

Se priporoča vsem Jugoslovanom.

Njegov urad je na:

Phone: Canal 5426.

2209 W. 22nd St.
Blizu Leavitt ulice.

C. STUART & SON,

Ima v zalogi vedno mehki in trdi premog in vsako vrstne drva za kurivo. Premog prodaja na tone in v vrečah. V slučaju da se selite, Vam najceneje prepelje pohištvo. On Vam je na razpolago za vse slučaje. Kadar ga potrebujete pridite na:

Pokličete ga lahko po telefonu: 1657 W. 22nd STREET,
Roosevelt 7524. CHICAGO, ILL.

Drs. HOLLANDER H. O. STERN Dentists

1355 E. 55th St.

vogal St. Clair Ave.

NAD LEKARNO.

Ure od 9. dopoldne do 8. zvečer. Zaprti ob sredah
popoldne in ob nedeljah.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE.
Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

KRIŽARJI.

Zgodovinski roman v štirih delih.
Spisal: H. Sienkiewicz.
Poslov.: Podravski.

Prvi zdrvi proti velikemu mojstru, ki je jezdil spredaj, Dobek iz Olešnice, ker ga je spoznal po plašču, po ščitu in po velikem relikvijaru, katerega je nosil na prsih, na oklepu. Toda poljski vitez si ni drznil vdariti s kopjem po relikvijaru, da si je velikega mojstra znažno nadkriljeval s svojo močjo, in veliki mojster mu odbije meč na stran ter mu rani nekoliko konja, na kar odjezdita vsak k svojim.

"Nemci! Sam veliki mojster!" zakliče Dovbek.

Poljski prapori se na to premaknejo s svojega mesta ter odjezdijo v največji naglici na sovražnika. Prvi navali nanj s svojimi Mikolaj Kielbasa, in borba se prične znovi. Nu, bodisi da vitežstvo iz helminškega kraja, med katerimi je bilo dokaj vitezov poljske krvi, ni vdari lo dovolj pogumno, bodisi, da ničesar več ni moglo vstaviti poljskega navala — ni dosegel ta nemški napad onega vsehpa, kakor ga je bil pričakoval veliki mojster. Zdelo se mu je, da bo to poslednji udarec, ki ga zada poljski moči, med tem pa se je kmalu prepričal, da napadajo Poljaki, da gredo naprej ter bijejo, sekajo in obkoljujejo njegov oddelek, in da njegovi vitezi se le branijo, ne pa napadajo.

Zaman jih je spodbadal z grmečim glasom, in zaman jih z golim mečem podil v boj. Oni so se zares branili, branili se hrabro, toda v tem boju ni bilo več ene vname, ki vodi vojake k zmagi, katere so bila prevzeta poljska srca. V polomljenim orožjem in brez sape v prsih so vdarjali poljski vitezi na najgostejše tolpe Nemcev, ki so vstavljali svoje konje ter se ozirali nazaj, kakor bi hoteli videti, če se mar že niso zaprle železne klešče, s katerimi so jih poljski vitezi čimdalje bolj obkoljevali, sicer počasi, toda neprestano, kakor bi hoteli zbežati iz tega zlokobnega kroga.

Med tem se jame semkaj od gozda razlegati nov krič. Ondi je peljal Zindram in spustil kmete v boj. Kmalu so zažpenkljale po železnih oklepih ostre kose in okovani cepci, in mrličji jamejo v čimdalje bečjem številu padati na tla. Kri je lila v potokih na poteptano zemljo in bitka se vname znovič z jednim velikim plamenom. Nemci so spoznali, da samo v meču tiči njihova rešitev, zato so se jeli obupno braniti.

In tako so se borili nekaj časa v negotovosti, na katero stran se nakloni zmaga, dokler se ne dvigne nakrat s tal silen prah na desni strani bitke.

"Litvinci se vračajo", zakličejo radostni glasovi poljski.

In uganili so. Litvinci, katere je

bilo lože razgnati nego premagati, so se vračali v boj ter jezдили nalik vetru na svojih urnih in lahkih hohnjih.

Nekateri komturji, njim na čelu Werner von Tetlingen, priskočijo k velikemu mojstru.

"Reši se, gospod!" mu zakliče z obledelimi ustnicami komtur Elblong. "Reši sebe in naš red, dokler nas popolnoma ne obkoljijo".

Toda viteški Ulrik ga tožno pogleda in, dvivnivši roko k nebu, zakliče:

"Ne daj Bog, da bi jaz zapustil to polje, na katerem je padlo toliko junakov. Ne daj Bog!"

In ko je zaklical svojim ljudem, naj gredo za njim, je odjezdil v središče bitke. Med tem pridrve Litvinci in nastane taka zmešnjava, da človeško oko ni moglo razločiti ničesar.

Veliki mojster, vdarjen z ostrino litevske sulice v usta in ranjen dvakrat v lice, je še odbijal nekaj časa z oslabiljeno desnico krepke vdarec, končno pa, zadet z vilami v vrat, pade kakor posekan hrast na tla.

In v zverinske kože oblečeni bojovníki ga pokrijejo kakor mravlje.

Werner von Tetlingen se spusti z nekoliko četami v beg, a vse druge obkolji železen obroč kraljeve vojske. Bitka se spremeni v klanje in v tako nečuvčen poraz Križarjev, da mu je v zgodovini človeštva bilo le malo podobnih. Nikdar se tudi v času krščanstva od borbe Rimljanov z Goti ter Karola Martela z Arabci nista boril med seboj dve tako močni vojski. Toda sedaj je jedva od njih večinoma že ležala na tleh kakor žito, pokošeno s koso. Končno se podajo prapori, ki jih je bil sam veliki mojster pripeljal v boj. Helminci vtaknejo v zemljo svoje zastave in drugi nemški vitezi poskačejo s konj, v znamenje, da se podajo. Ves polk svetega Jurija, v katerem so služili tujezemski gostje, se uda zmagovalcem skupno s svojim poveljnikom.

Pod orjaškim Arnoldom von Baden, katerega so obkoljili kmečki pešci, so ležali celi kupi poljskih mrličev, on pa močan in nepremagljiv, je stal nad njimi, kakor stoji mejunik, postavljen na višini. Kdorkoli se je približal njegovemu meču, je poginil, kakor bi bilo tresčilo vanj.

Končno prijezdi k njemu sam Zaviš Črni, Sulimčik, toda ko je videl viteza brez konja, ga ni hotel proti vitežkemu običaju napasti od zadej, zato je skočil takisto s konja ter mu zaklical od daleč:

"Obrni, Nemeč, glavo in udaj se, ali pa se spoprimeš z menoj".

Arnold se obrne, spozna Zaviša po črnem oklepu in ščitu, ter si reče v duhu:

"Smrt prihaja, in moja ura je odbila, ker temu nihče ne uide živ. Toda ko bi ga premagal, bi si pridobil neumrljivo slavo in morda bi si rešil življenje".

Po teh besedah skoči proti njemu

in ona dva se srečata kakor dve nevihti na polju z mrličji pokritem. Toda Zaviš je tako močno nadkriljeval vsakega, da so bili nesrečni stariši, katerih otroci so se morali spustiti ž njim v boj. Pod vdarcem njegovega meča je počil v Marburgu jeklena čelada kakor glinast lončič, in hrabri Arnold je padel z razklano glavo na tla.

Henrik, čuhovski komtur, ta največji sovražnik poljskega plemena, ki je prisegel, da da nositi dotlej dva meča pred seboj, dokler oba ne omadežuje s poljsko krvjo, je sedaj urno bežal z bojnega polja, kakor beži lisica iz kroga lovcev, kar mu zastopi pot Zbišek iz Bogdanca. Ko je videl komtur pred seboj povzdignjen meč, je zaklical: "Erbarne dich meiner!" ter od strahu sklenil roke. Mladi vitez je sicer čul njegov prošnjo, ni pa mogel več pridržati roke; pač pa je nekoliko umaknil meč ter oplazil komturja po njegovih debelih ustnicah. Potem ga je izročil svojemu oroženjenscu, ki mu je vrgel vrv na vrat in ga vlekel kakor vola tjekaj, kamor so vodili vse križarske sužnje.

Stari Matija je iskal na bojišču neprestano Kuna Lichtensteina, in Poljakom v vsem naklonjena usoda mu ga je dala končno v roke v goščavi, v kateri se je skrila peščica vitezov, bežečih iz poraza. Solnčni žarki, ki so se odbijali od njegova oklepa, so ga izdali njegovim sovražnikom. Vsi so se zgrudili na kolena in se udali preganjalcem; ko pa stari Matija izve, da je križarski veliki komtur med jetniki, da ga pripeljati pred se, in snevši si čelado, ga vpraša:

"Kuno Lichtenstein, ali me poznate?"

Kuno naježi obrvi ter, uprši svoj pogled v Matijevo lice, reče čez nekaj časa:

"Videl sem te na dvoru v Plocku".

"Nikakor!" odvrne Matija, "videl si me že poprej. Videle si me v Krakovu, kjer sem te prosil za življenje svojega sinovca, ki je bil radi nepremišljenega napada na te obsojen, da mora biti obglavljen. Takrat sem napravil obljubo Bogu in prisegel na svojo viteško čast, da te

poiščem in se s teboj pobijem na smrt".

"Vem", odvrne Lichtenstein in prezirno namrdne ustnice, dasi je obenem grozno pobledel, "toda sedaj sem tvoj jetnik in ti bi se zelo osramotil, ko bi dvignil na-me svoj meč".

Matijevo lice se zlokobno zamrača ter postane podobno volku.

"Kuno Lichtenstein", reče "jaz nočem dvigniti svojega meča na človeka brez orožja, toda pravim ti, da te dam obesiti kakor psa, ako mi odkloniš dvoboje".

"Nu, pa naj se zgodi, ker ne more biti drugače", zakliče veliki komtur. "Na smrt ali ne na sužnost!" ponovi še enkrat Matija.

"Na smrt!" In čez trenutek se spoprimeja pred poljskimi in nemškimi vitezi. Kuno je bil mlajši in gibčnejši, vsekako pa je Matija nadkriljeval svojega nasprotnika z močjo svojih rok in nog tako, da ga je hipoma podrl na tla in mu pokleknil na prsi.

Komturjeve oči zlezejo od strahu iz jamic.

"Usmili se me!" zajecija, in pena se mu prikaže na ustnicah.

"Ne!" odvrne neizprosni Matija. Nato nastavi svojo "mizerikordijo" na nasprotnikov vrat ter ga dvakrat zabode. Kuno grozno zahrope in kri mu curkoma privre iz ust. Telo se mu jame zvijati v smrtni borbi, na kar se nategne, in velika pomirjevalka vitezov ga pomiri za vedno.

Bitka se spremeni v pravo klanje. Kdor se ni hotel udati, je poginil. V onem času je bilo na svetu že mnogo bitek in bojov, toda nihče še ni spominjal tako groznega poraza. Pod nogami velikega kralja ni padel le križarski red, marveč so popadali tudi vsi Nemci, ki so s svojim najboljšim vitežtvom pomagali tej tevtovski prednji straži, ki se je zadirala čimdalje globlje v slovansko telo.

Od sedemdeset "belih plašec", ki so vodili to germansko povodenj, jih je ostalo komaj petnajst. Na tisoče trupel je ležalo v večnem snu na krvavem bojišču.

Različni prapori, ki so še opoldne plapolali nad neizmerno križarsko vojsko, so padli v krvave, zma-

gujoče roke Poljakov. Niti jeden ni ostal, ali se rešil. Sedaj so jih metali poljski in litevski vitezi kralju Jagiellu pod noge, kateri je dvigal pobožno roke proti nebu, ter ponavljal z ginjenim glasom: "Bog je tako hotel!" Predenj so pripeljali tudi odličnejše sužnje. Abdank Skarbek iz Gor je pripeljal ščetinskega kneza Kazimira, češki vitez Trocnovski obešniškega knęza Konrada, Predpelko Kropidlovski težko ranjenega Jurija Kersdorfa, ki je pod zastavo svetega Jurija zapovedoval vsem vitežkim gostom.

Dvaindvajset narodov je stalo v tej vojni križarskega reda proti Poljakom, in sedaj so kraljevi pisarji zapisovali sužnje, kateri so poklekli pred kralja ter so ga prosili milosti, da se proti odkupnini smejo vrniti domu.

Križarski armadi je bil s tem zadani konec. Poljaki so si osvojili ves križarski tabor in v njem neizmerno množico voz, naloženih z verigami za Poljake, ter z vjonom, pripravljenim za veliko gostijo po zmagi.

Ali pod kraljevimi nogami nile žal le red križarski, marveč tudi vsa nemška moč, ki je doslej nalik vala zalivala nesrečne slovanske pokrajine, na ta dan rešitve pa se je razbila ob pojske prsli.

Tebi, velika sveta minulosť in tebi, žrtvovan kri, pa bodi čast in slava na veke!

Matija in Zbišek sta se vrnila v Bogdanec. Stari vitez je še dolgo živel, Zbišek pa je v popolni moči doživel oni srečen čas, ko je skozi jedna vrata v Marburgu odhajal križarski veliki mojster s solznimi očmi, skozi druga pa prihajal v mesto, na čelu svojih polkov, poljski vojvoda, da v imenu kralja in kraljevine zasede to mesto in vso pokrajino tjekaj do sinjih valov baltiškega morja.

(Konec.)

Napoleon I. se je nekoč vznejevojen izrazil proti nekemu svojih dvorjanov: Mi moramo na vsak način ustanoviti svojo narodno cerkev na kljub papežu!—Veličanstvo, mu odvrne dvorjan, Francija nima zadosti vernikov za dve cerkvi.

Pameten je ta, kdor hrani!

— Kako dolgo bomo zdravi in zaposleni, tega nihče ne ve, to ve samo bodočnost. Premislite, kako dobro bo enkrat za Vas in kako boste hvaležni samemu sebi, ako si kaj prihranite za slabe čase. —

— Kadar pa vlagate v hranilnice svoj denar, tedaj pazite, kam boste vložili svoj težko zaslužen denar!

— Vlagajte svoj denar v varne in zanesljive banke, kjer Vam ne bodo dajali samo obresti, ampak tudi garancije za Vaš shranjeni denar!

Ta priliko pa Vam nudi:

METROPOLITAN STATE BANK

Ki je pod državnim nadzorstvom in zelo zanesljiva

Njen kapital je: \$200,000.00

Njen prebitek je: \$.45,000.00

Posluje na:

2201 WEST 22nd STSEET,

CHICAGO, ILL.

Bančne uradne ure so:

Pondeljek, Sreda, Četrtek in Petek:

od 9. A. M. - do - 4. P. M.

Torek in Sobota:

od 9. A.M. - do - 8.30 P.M.

"KOLEDARJI."

CENJENIM ROJAKOM širom Amerike naznanjam, da imam v zalogi 8 tisoč velikih stenskih "KOLEDARJEV" za leto 1921, kateri bodo zelo primerni in pravi okrasen za vsako hišo in družino, kakor tudi za poslati jih v staro domovino.

Ko sem se nahajal doma v domovini, sem videl v mnogih krajih moje koledarje od lanske pošiljatve. Doma nimajo koledarjev in ako jim pošljete veliki Ameriški stenski koledar, jim s teh naredite veliko veselje. —

— Letošnji koledarji so eno izmed najboljših kar sem jih še kdaj imel. Pri tem da so 20 x 28 inčev (palcev) veliki, so iz finega papirja, in imajo še posebej dnevna vremenska poročila, in z besedami označene dneve državnih praznikov in drugih zgodovinsko-vажnih dnevov Združenih Držav. Na koledarju je tudi slika starca in starke s pesmico v slovenskem in angleškem jeziku, ki je prmerina vsebna in olepšava koledarjem. — Za 25 centov komad pošljem s poštnino vred, bodi si v Ameriki ali v staro domovino.

Pošljite takoj po uzorce in naročite si koledarje v pravem času za v staro domovino. Denar pošljite vselej na:

ANTON GRDINA

1053 E. 62nd St.

Cleveland, O.